

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Toshkent pediatriya tibbiyot
instituti rektori

B.T.Dajinov

2022 yil
m.o’.

IJTIMOY PEDIATRIYA MODULI DASTURI

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000	- Cog'liqni saqlash
Mutaxassislik:	70910201	- Pediatriya

Toshkent – 2022

Tuzuvchilar:

Axmedova D.I. - Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, 2-Gospital pediatriya noan'anaviy davolash asoslari" kafedrasini mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

Axmedova N.R. - Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, 2-Gospital pediatriya noan'anaviy davolash asoslari" kafedrasini assistenti, tibbiyot fanlari doktori

Taqrizchilar:

Axmedova I.M. – TXKMRRM Pediatriya va bolalar ovqatlanishi kafedrasini mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

SHomansurova E.A. – ToshPTI Ambulator tibbiyot va jismoniy tarbiya kafedrasini mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

Modul dasturi Toshkent pediatriya tibbiyot institutida ishlab chiqildi.

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiklangan (2022 yil “_31_” avgust “__314__” – sonli buyruq 3- ilova).

1.O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

O'zbekiston Respublikasida onalik va bolalikni muxofaza qilish Sog'liqni saqlash vazirligining ustuvor yunalishlaridan biri bo'lib hisoblanadi. Bu yo'nalishda olib borilayotgan barcha islohatlar bolalar sog'ligini saqlash va go'daklar o'limini kamaytirishga qaratilgan. Bunda profilaktik pediatriya, bolalar va o'smirlarda uchraydigan kasalliklarni, xamda ularning salomatligiga ta'sir ko'rsatuvchi ijtimoiy omillar, oila va umuman jamoatni ekologiyasini o'rganishga asosiy e'tibor qaratiladi. Bu borada yuqori malakali pediatr mutaxassislarini tayyorlash xam juda muxim o'rinni egallab kelmokda.

Ijtimoiy pediatriya fani magistraturaning Pediatriya mutaxassisligiga taalluqli. Ijtimoiy pediatriya fanini o'rganish mobaynida magistratura talabasi bolalar xuquqlarini, bolalarni yoshiga bog'liq xolda uchraydigan sotsial muammolarni va ularning yechimlarini aniklashni o'rganadilar. Sog'lom bolalarda bolaning rivojlanishini ta'sir qiluvchi omillarni o'rganadilar, jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini qonun-qoidalari, tarbiyalash asoslari, o'tkaziladigan profilaktik ishlarni tashkiliy asoslari, rivojlanish va ruhiy-somatik buzilishlari, zararli odatlarni ruhiy profilaktikasi, bolalar va o'smirlarda emotsional va xulqiy buzilishlarni umumiy va maxsus ruhiy davolash usullari haqida tasavvurga ega bo'lishi bo'yicha bilim xosil qiladilar. Fanni o'zlashtirish uchun ta'limning oldingi bosqichlaridagi Bolalar kasalliklari propedevtikasi, Fakul'tet pediatriya, Gospital pediatriya va Ambulator tibbiyot fanlarini o'rganish mobaynida shakllangan bilim, ko'nikma va faoliyat turlari kerak bo'ladi.

Bo'lg'usi pediatr mutaxassisiga ushbu modul dasturi sog'liqni saqlash tizimining barcha bo'g'inida klinik jixatdan tashxislash, yuqori malakali tibbiy yordam ko'rsata olish hamda doimiy davolash va profilaktika chora-tadbirlarini o'tkazish uchun zamin yaratib beradi.

2.O'quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi - pediatr amaliyotida ishlatiladigan asosiy atamalarni, poliklinikada va somatik statsionarda qo'llaniladigan milliy dasturlar, asosiy buyruqlarni, bolalarni kasalxonadagi xuquqlarini, bolalarda o'tkaziladigan profilaktik ishlar, tarbiyani asoslarni tashkil kilish usullarini, jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishni baxolash usullarini, bolaning psixosomatik rivojlanish darajasini va umumiy holatini baxolashni tashxis majmuasini amalga oshirishni, bolalar va o'smirlarni rivojlanishi buzilishing oilaviy va ijtimoiy sabablarni aniqlashni, shaxsiy, oilaviy va ijtimoiy ruhiy gigiyena va ruhiy profilaktik chora-tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirishnibilishi va ulardan foydalana olishi bo'yicha bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.

2. Modulning vazifalari:

- erta yoshdagi bolalarni, maktabgacha va maktab yoshdagi bolalarni ximoyasi;
- bola xuquqlari. Bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya;
- har-xil yoshdagi bolalarda ijtimoiy muammolarni aniqlash va yechimi topish;
- bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni parvarishdan cheklanishi aniqlash va ta'siri o'rganish;
- aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va ruhiy profilaktika

qilish;

- bolalarga nisbatan zo'rvonlikni va ayovsiz murojaat belgilari aniqlash;
- bolalar dispanser nazoratini tashkillashtirish;
- sog'lom bolani jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini baholash;
- sog'lom bolalar va o'smirlarning ota-onasi bilan ishlash ;
- xavf guruxiga kiruvchi bolarni aniqlash va profilaktika ishlarini olib borish;
- o'smir yoshdagi bolalarda uchraydigan muammolarni;
- bola organizmiga zararli odatlarni ta'sirini o'rgatishdan iboratdir.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Magistratura talabasi:

- respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolari;
- onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari;
- turli yoshdagi bolalar organizmining anatomik va fiziologik xususiyatlarini va axamiyati;
- premorbid oldi fon xolatlari;
- turli yoshdagi bolalar kasalliklarni tashxislash va davolash xizmatini tashkil qilish;
- bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni;
- turli yoshdagi bemor bolani tekshirish usullari xususiyalari;
- bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlari;
- bolalarda eng ko'p tarqalgan kasalliklarni tashxislash va davolash usullari;
- bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilish;
- tibbiyot xodimlar va bemorning qarindoshlari bilan muloqot qilishni etik va deontologik asoslari to'g'risida ***tasavvurga ega bo'lishi***;
- respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirish;
- onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlari;
- mustaqil ravishda o'quv, ilmiy adabiyot bilan ishlash;
- bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirish;
- bolalarda kasalliklari dalillarga asoslangan tekshirish rejasini tuzish;
- bemor bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishi;
- maxsus tekshirishga yuborish ko'rsatmalarini aniqlash;
- laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilish;
- bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini, o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni;
- asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash;
- bola organizmidagi shoshilinch xolatda asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash;
- tibbiy xujjatlarni yuritish asoslari haqida ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;
- mustaqil ravishda anamnez yigish;

- bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini;
- klinik (umumiy qon, peshob, najas) tahlili, biokimyo va immunologik taxlillarni interpretatsiyasi;
- pediatriyada funksional va instrumental tekshirish usullari (elektrokardiografiya, exokardiografiya, KIG, rentgengografiya, pikfloumetriya, spiroografiya, KT, MSKT, pnevmotaxometriya, farmakologik va funksional sinamalar) interpretatsiyasi;
- shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, xamda o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni;
- asoratlarni e'tiborga olgan xolda shoshilinch davolash, birinchi yordam ko'rsatish kabi *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

3. Asosiy qism

3.1. Moduldagi ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va mazmuni, tashkil bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Fanda ma'ruza mashg'ulotlari ko'zda tutilmagan

3.2. Moduldagi amaliy mashg'ulotlarning mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Ijtimoiy pediatriya modul dasturi bo'yicha mashg'ulotlar IV-V semestrlarda olib boriladi. Mashg'ulotlar 50% nazariy (seminar, doira suxbati) va 50% amaliy qism (tematik bemorlar ko'rigi)dan iborat bo'lgan holda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotning nazariy va amaliy qismi o'zaro bog'liq holda o'tkaziladi.

3.2.1. Amaliy mashg'ulotlarning mavzular ro'yxati:

1-mavzu. Pediatr faoliyatidagi asosiy etik va xuquqiy normalar

2-mavzu. Bola xuquqlari. Bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya.

Kasalxonadagi bola xuquqlari.

3- mavzu. Pediatriyaning dolzarb muammolari . Bolalar kasallanishi va o'limi

4 mavzu. Ijtimoiy masalalar. Bola boqib olinishi. Vasiylik.

5 mavzu. Bolalarga zo'ravonlikni ta'siri

6- mavzu. Bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni barvarishdan

cheklanishi. Jinsiy zuravonlik. Ota-onalar Myunxgauzen sindromi.

7- mavzu. Aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish.

8- mavzu. O'sish va rivojlanishdan orqada qolgan va surunkali kasalliklari mavjud bolalarni qo'llab quvatlash.

9- mavzu. Pediatriyada palliativ davolash: tuzalmaydigan va keskin xayot davomiyligini qisqartiradigan kasalliklari mavjud bolalarga yordam ko'rsatish.

10- mavzu. Xavf guruxi bolalari.

11- mavzu. O'smirlarlik davri muammolari.

12- mavzu. Zararli odatlar.

3.2.2. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotlar auditoriyada va mavzuga tegishli klinikaning bo'limida bir guruhga pedagog tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotning nazariy qismi o'tkazish jihozlangan xonada, stol, stullar, doska, komp'yuter, mul'timedia qurilmalari, flipchart doskasi, markerlar yordamida o'tkaziladi. Mashg'ulotlarni o'tkazish uchun

mavzuga oid negatoskop, sfigmomanometr, fonendoskop, speyser, ingalyator, pikfloumetrlar kerak bo'ladi. Modullar bo'yicha tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy qo'llanmalar, tarqatma materiallar, o'rgatuvchi fil'mlar, slaydlar, nazorat savollari, qo'shimcha adabiyotlar elektron nusxada saqlanadi.

Mashg'ulotning amaliy qismi klinika bo'limlarida tematik bemorlar namoyish qilish, laborator va instrumental ko'rsatkichlarini taxlil qilish xamda kerakli xujjatlari to'ldirishdan iborat bo'ladi.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- Pedagogning innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga magistratura talabalarida qiziqish uyg'otish;
- Magistratura talabasida natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Magistratura talabasini nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.3. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar:

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

O'quv (klinik) amaliyotini o'tish davrida magistratura talabalarini quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan.

1. erta yoshdagi bolalarni, maktabgacha va maktab yoshdagi bolalarni rivojlanishi xususiyatlari;
2. bola xuquqlari, bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya xaqida tasavvurga ega bo'lish va uni qo'llash;
3. har-xil yoshdagi bolalarni ijtimoiy muammolarini aniqlash va malakaviy yordam ko'rsatish;
4. bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni parvarishdan cheklanishi aniqlash va ta'siri o'rganish;
5. aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va ruhiy profilaktika qilish;
6. bolalarni ko'rikdan o'tkazish;
7. bolalar dispanser nazoratini tashkillashtirish;
8. sog'lom bolani jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini baholash;
9. sog'lom bolalar va o'smirlarning ota-onasi bilan ishlash o'rgatishdan iboratdir.
10. Individual va biologik salomatlikni baholashning integral usullarini bilish;
11. Anti-stress dasturlarini tuzish;
12. Notiklik san'atini egallash va uni hayotga tadbiq qilish;
13. Individual sog'lomlashtirish dasturlarini amalga oshirish;
14. Ilmiy jurnallarda va internetda ma'lumotni izlash, dalillarga asoslangan tibbiyot metodologiyasidan foydalangan holda, ularni ilmiy va amaliy faoliyatda qo'llash;

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yhati:

UK 1¹. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;

¹ UK- умумий компетенция

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UK 6. Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UKK 1². Pediatrlarning standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;

UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og'zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;

UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgalik;

UKK 4. Ijtimoiy pediatriya muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorlik;

UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik.

Modul davomida o'quv (klinik) amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Magistratura talabasining amaliyoti ixtisoslashtirilgan muassasalarning bo'limlarida va ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalarda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va 3 bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Kirish qismi – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofil'mlar orqali namoish etiladi, algoritmi asosida bosqichma-bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Magistratura talabasi amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mulyajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, klinik ordinatorlar o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida keyin umumlashtirgan

² UKK – умумий касбий компетенция

xolda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma-qadam algoritmi va videofil'mi, o'kuv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mulyajlyar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda nazorat pedagog tomonidan amalga oshiriladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'rilaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoish etilishi, kritik muhokama qilinishi mumkin. Magistratura talabasi, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa rezidentlarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalarga ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan rezidentning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darsigacha yetkazilishi maqsadga muvofiq.

Urganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik holatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni taxlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarihlari va ambulator kartalar va x.k. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa rezidentlar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan rezidentning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

3.Xulosa. Bu bosqichda pedagog magistratura talabasi tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'lla olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb xisoblanadi.

Magistratura talabasi bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib ximoya qilganda baxolanadi.

Mashg'ulot so'nggida pedagog har bir magistratura talabasi amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Magistratura talabasi amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Magistratura talabasi barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda mutaxassislikni o'zlashtirgan hisoblanadi.

4.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1.Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati:

1. Toksikomaniya kelib chiqishida biologik va ijtimoiy omillarni taxlili.
2. Narkomaniya kelib chiqishida biologik va ijtimoiy omillarni taxlili.
3. Alkogolizma kelib chiqishida biologik va ijtimoiy omillarni taxlili.
4. Alkogolizm, toksikomaniya, narkomaniyaga o'chlik, ruxiy va jismoniy qaramlik xolatlarini shakllanish patofiziologiyasi

5. Abstinensiya xolatidagi buzilishlarning kelib chiqish mexanizmlari
6. Surunkali alkogolizm da somatik patologiyalarni patogenezi
7. Stress patologiya sababchisi.
8. Odam patologiyasi va biologicheskiye ritmlar.
9. Organizm o'limi bosqichlari va mexanizmlari
10. Uyqu buzilishlarini patofiziologiyasi.
11. Ijtimoiy xizmatga muxtoj bolalari mavjud oilalarga patronaj xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish.
12. Oiladagi zo'ravonlikni bolaga ruxiyati va salomatligiga ta'siri.
13. O'smirlarda kontratsepsiya usullari.
14. Alkogolizmni bolalarga ta'siri va oldini olish choralari.
15. Narkomaniya bolalarga ta'siri va oldini olish choralari.
16. O'smirlarda anoreksiya.
17. Erta yoshdagi bolalarda stress mexanizmlari.
18. Ijtimoiy omillarni bolalar patologiyasi va bolalar o'limini kamaytirishdani roli.

4.2. Tavsia etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Ijtimoiy pediatriya moduli bo'yicha tavsia etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys, vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Ijtimoiy pediatriya moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Magistratura talabasi mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;

- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- bemorlarni davolashda davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan ishtirok etish;

- aholi orasida sanitariya va gigiyena bo'yicha suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;

- CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish.

- modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

Ijtimoiy pediatriya moduli bo'yicha kurs ishi rejada ko'zda tutilmagan.

Modul bo'yicha magistratura talabasi bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

Ijtimoiy pediatriya moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda magistratura talabalariga e'lon qilinadi.

Magistratura talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);
- oraliq nazorat (ON);
- yakuniy nazorat (YAN).

JORIY NAZORAT

Joriy nazoratda magistratura talabasining modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Ijtimoiy pediatriya moduli bo'yicha seminar mashg'ulotlarida mavzu bo'yicha interaktiv dokladlar tayyorlash, mavzuni og'zaki taxlil qilish, nazorat testlar, tarqatma materiallar bilan ishlash, vaziyatli masalalar yechish, tematik bemorlar kuratsiyasi, ularning laborator instrumental tekshiruv natijalarini taxlil qilish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Joriy nazoratda magistratura talabasi bilimi ta'lim modeliga asoslangan xolda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50). Baholashda magistratura talabasining bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Joriy nazorat uchun 12 kredit ajratiladi. Har bir mashg'ulotda barcha magistratura talabalarining bilimlari baholanadi. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Modul bo'yicha magistr reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Bah o	Ta'rifi
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;	5	a'lo

			<p>muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p>	4	yaxshi

			<p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi</p>		

			<p>vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	3	Qoni qarli
55-59	E	"o'rta" – minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon</p>		

			<p>qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqarsiz" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p>		

			amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		
--	--	--	---	--	--

ORALIQ NAZORAT (ON)

ON modul o'rtasida og'zaki shaklida o'tkaziladi. Bunda magistratura talabalarining kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. Oraliq nazorat uchun 3 ta savol va 1 ta situatsion masaladan iborat biletlar beriladi. Biletlar soni 20 ta. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Magistratura talabasi xar bir bo'limda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin xamda oraliq nazoratni topshirgandan so'ng yakuniy nazoratga kiritiladi.

YAKUNIY NAZORAT (YAN)

YAN modul yakunida test shaklida o'tkaziladi. YAN modul yakunida test shaklida o'tkaziladi. JNga ajratilgan kreditlarni to'liq to'plagan, ONdan o'tgan talaba YANga kiritiladi. YAN modul yakunida yozma topshiriq shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarining kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi.

YANda saralash balini (55) yig'olmagan talaba YANDan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakul'tet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. SHu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakul'tet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

5. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

5.1. Asosiy adabiyotlar

1. Baranov A. A. Otsenka sostoyaniya zdorov'ya detey. Noviye podxodi k profilakticheskoy i ozdorovitel'noy rabote v obrazovatel'nix uchrejdeniyax [Tekst] : rukovodstvo dlya vrachey / A. A. Baranov, V. R. Kuchma, L. M. Suxareva. - M. : GEOTAR MEDITSINA, 2008 g.
2. Zaprudnov A.M., Grigor'yev K.I., Xaritonova L.A. Detskiye bolezni. T.1./M.: GEOTAR-Media, 2013 g.

3. Zaprudnov A.M., Grigor'yev K.I., Xaritonova L.A. Detskiye bolezni. T.2./M.: GEOTAR-Media, 2015 g.

4. Richard E. Berman, Robert M. Kligman.. Pediatriya po Nel'sonu. 19 izdaniye. Moskva. T.1-5. 2011 g.

5. SHabalov N.P. Detskiye bolezni. T.1-2., Sankt Peterburg, 8 izdaniya 2017 g.

6. Robert M. Kliegman. Nelson textbook of pediatrics. — 20 th ed. / [edited by] ... [et al.].USA, 2015 u.

5.2. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Agapitov L.I., Belozyorov YU.M., Mizernitskiy YU.L. Xronicheskoye legochnoye serdse u detey - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.

2. Aleksandrovich YU.S. Intensivnaya terapiya kriticheskix sostoyaniy u detey. Rukovodstvo dlya praktikuyushix vrachey Sankt Peterburg, 2014 g.

3. Baranov A.A. Izbranniye leksii po pediatrii. 2005 g.

4. Baranov A.A. i dr. Ratsional'naya farmakoterapiya. detskix zabolevaniy. Rukovodstvo dlya praktikuyushix vrachey. Moskva. T.1-2, 2007 g.

5. Vel'tishev YU.V. Neotlojniye sostoyaniya u detey. Spravochnik. Moskva. 2011 g.

6. Vnebol'nichnaya pnevmoniya u detey. Nauchno-prakticheskaya programma. Moskva, 2012 g.

7. Volodina N.N., Muxinoy YU.G. Detskiye bolezni. (t.1 Neonatologiya). Moskva. 2011 g.

8. Doskin V.A., Makarova Z.S., Golubeva L.G. Dispanserizatsiya, lecheniye i reabilitatsiya detey rannego i doshkol'nogo vozrasta. - M. : VLADOS, 2008 g.

9. Karpishenko A.I. Meditsinskaya laboratornaya diagnostika: programmi i algoritmi. - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.

10. Kil'diyarova R.R. Laboratorniye i funktsional'niye issledovaniya v praktike pediatria.- 3-e izd., pererab. i dop. - M.: GEOTAR-Media, 2015 g.

11. Kil'diyarova R.R. Pitaniye zdorovogo rebenka: rukovodstvo . - 2-e izd., pererab. i dop. - M.: GEOTAR-Media, 2015 g.

12. Kil'diyarova R.R., Kolesnikova M.B. Spravochnik vracha-pediatra / - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.

13. Konsul'tirovaniye po grudnom vskarmlivaniyu. Rukovodstvo. VOZ. 2013 g.

14. Ko'krak suti bilan boqish. O'quv qo'llanma. O'zR SSV/YUNISEF, 2013 g.

15. Mel'nikova I.YU. Detskiye bolezni. Tom 1-2.- M.: GEOTAR-Media, 2009 g.

16. Okazanie statsionarnoy pomoshi detyam. Rukovodstvo po vedeniyu naiboleye rasprostranennix zabolevaniy dlya vrachey. detskix statsionarov. VOZ. Prilojeniye №1 k prikazu MZ RUz №225 ot 10.07. 2013 g.

17. Makarova V.I., Plaksin V.A. Osnovniye morfofunktsional'niye konstanti zdorovogo rebenka: ucheb. posobiye. [4-e izd., pererab. i dop.]. - Arxangel'sk : SGMU, 2010 g.

18. Pediatriya [Tekst] : nats. ruk. : v 2 t. / Assots. med. o-stv po kachestvu, Soyuz pediatrov Rossii; pod red. A. A. Baranova. - M. : GEOTAR-Media, 2009 g.

19. Pitaniye detey grudnogo i rannego vozrasta. Uchebnoye posobiye. VOZ/YUNISEF. Tashkent. 2014 g.

20. Rost i razvitiye detey do 5 let. Rukovodstvo. VOZ. 2013 g.

21. Tatchenko V.K. Bolezni organov dixaniya u detey. Moskva 2012 g.
22. Xartiya prav umirayushego rebenka. Triyestskaya xartiya. Moskva. 2016 god.
23. saregorodseva A.D., Belozyorova YU.M., Bregel' L.V. Kardiologiya detskogo vozrasta .- M. : GEOTAR-Media, 2014 g.
24. YUshuka N.D. Bakterial'niye bolezni: uchebnoye posobiye / pod red. - M. : GEOTAR-Media, 2016 g. American Heart Assoc. Pediatric Advanced Life Support, AHA, 2005 u.
25. 5 yoshgacha bo'lgan bolalarni o'sish va rivojlanishi. Qo'llanma. JSST. 2013 y.
26. Bola xuquqlari to'grisidagi konvensiya. BMT. 2013 y.
27. Go'dak va erta yoshdagi bolalarning ovqatlanishi. O'quv qo'llanma. JSST/YUNISEF. Toshkent. 2014 y.
28. O'zSSV №225 buyrugi. Bolalarga statsionar yordam kursatish. O'quv qo'llanma., 2013 y.
29. American Heart Assoc. ACLS The Reference Textbook, AHA 2005 u.
30. Guideline: Pediatric advanced life support. 2003 u.
31. Tricia Lacy Gomella with M. Douglas Cunningham and Fabien G. Eyal Neonatology Management. Procedures, On-Call Problems, diseases, and drugs. 2015 u.

5.3. Internet saytlari

1. www.medi.ru, www.medlinks.ru, www.obgyn.net.
2. <http://www.eurasiahealth.org/attaches/80/8064/225.doc>
3. <http://www.eurasiahealth.org/attaches/85/8545/677.doc>
4. <http://www.ahrq.gov/http://www.ahrq.gov/hidmenu>
5. <http://www.firstgov.gov/http://www.firstgov.gov/>
6. <http://www.rcog.org.uk/medical/greentopguide.html>
7. www.MedPortal.ru
8. www.Med-edu.ru
9. www.med-info.ru
10. American Academy of Pediatrics - <http://www.aap.org/international/>
11. Jurnal Nature - <http://www.nature.com/>
12. Leksii po pediatrii - http://med_edu.ru/pediatr/

IJTIMOIY PEDIATRIYA MODUL SILLABUSI

Ijtimoiy pediatriya	
Modulning to'liq nomi	
Modul kodi:	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 60%;"> Kredit hajmi: 12 SHundan: JN – 12 kredit; ON – 0 kredit (o'tilishi majburiy); YAN – 0 kredit (o'tilishi majburiy); </div> <div style="width: 35%;"> Modul o'tilish davri: 4,5 semestr </div> </div>

	YArim yillik attestatsiya – 0 kredit (o'tilishi majburiy)	
Mutaxassislik	70910301– Pediatriya	2, 3 bosqich magistratura
Modulning davomiyligi	11 hafta	
O'quv soatlari xajmi:	Jami soat:	360
	SHuningdek:	
	ma'ruza	
	amaliy mashg'ulot	180
	mustaqil ta'lim	180
O'quv modulining statusi	Mutaxassislik modullar bloki	
OTM nomi, manzili		
Kafedra nomi		
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	F.I.SH.	E-mail: E-mail:
Mashg'ulot vaqti va joyi		
Modulning mazmuni	Ijtimoiy pediatriya fanini o'rganish mobaynida magistratura talabasi bolalar xuquqlarini, bolalarni yoshiga bog'liq xolda uchraydigan sotsial muammolarni va ularning yechimlarini aniklashni o'rganadilar. Sog'lom bolalarda bolaning rivojlanishini ta'sir qiluvchi omillarni o'rganadilar, jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini qonun-qoidalari, tarbiyalash asoslari, o'tkaziladigan profilaktik ishlarni tashkiliy asoslari, rivojlanish va ruhiy-somatik buzilishlari, zararli odatlarni ruhiy profilaktikasi, bolalar va o'smirlarda emotsional va xulqiy buzilishlarni umumiy va maxsus ruhiy davolash usullari haqida tasavvurga ega bo'lishi bo'yicha bilim xosil qiladilar.	
Prerekvizitlar	Bolalar kasalliklari propedevtikasi, radiologiya va nur tashxisi, klinik farmakologiya, normal anatomiya va normal fiziologiya, patologik anatomiya va patologik fiziologiya	
Postrekvizitlar	Ijtimoiy pediatriya moduli keyinchalik bolalar gastroenterologiyasi, kardiorevmatologiyasi, pul'monologiyasi, nefrologiyasi, allergologiyasi ixtisosliklari bo'yicha stasionar xizmati modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi.	
Modulning maqsadi	Pediatri amaliyotida ishlatiladigan asosiy atamalarni, poliklinikada va somatik stasionarda qo'llaniladigan milliy dasturlar, asosiy buyruqlarni, bolalarni kasalxonadagi xuquqlarini, bolalarda o'tkaziladigan profilaktik ishlar, tarbiyani asoslarni tashkil kilish usullarini, jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishni baxolash usullarini, bolaning psixosomatik rivojlanish darajasini va umumiy holatini baxolashni tashxis majmuasini amalga oshirishni, bolalar va o'smirlarni rivojlanishi buzilishing oilaviy va ijtimoiy sabablarni aniqlashni, shaxsiy, oilaviy va ijtimoiy ruhiy gigiyena va ruhiy profilaktik chora-tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirishnibilishi va ulardan foydalana olishi bo'yicha bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.	
Modulning vazifalari	- erta yoshdagi bolalarni, maktabgacha va maktab yoshdagi bolalarni ximoyasi; - bola xuquqlari. Bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya;	

	<ul style="list-style-type: none"> - har-xil yoshdagi bolalarda ijtimoiy muammolarni aniqlash va yechimi topish; - bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni parvarishdan cheklanishi aniqlash va ta'siri o'rganish; - aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va ruhiy profilaktika qilish; - bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va ayovsiz murojaat belgilari aniqlash; - bolalar dispanser nazoratini tashkillashtirish; - sog'lom bolani jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini baholash; - sog'lom bolalar va o'smirlarning ota-onasi bilan ishlash ; - xavf guruxiga kiruvchi bolarni aniqlash va profilaktika ishlarini olib borish; - o'smir yoshdagi bolalarda uchraydigan muammolarni; - bola organizmiga zararli odatlarni ta'sirini o'rgatishdan iboratdir.
<p>Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar</p>	<p>Magistratura talabasi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolari; - onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari; - turli yoshdagi bolalar organizmining anatomik va fiziologik xususiyatlarini va axamiyati; - premorbid oldi fon xolatlari; - turli yoshdagi bolalar kasalliklarni tashxislash va davolash xizmatini tashkil qilish; - bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni; - turli yoshdagi bemor bolani tekshirish usullari xususiyalari; - bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlari; - bolalarda eng ko'p tarqalgan kasalliklarni tashxislash va davolash usullari; - bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilish; - tibbiyot xodimlar va bemorning qarindoshlari bilan muloqot qilishni etik va deontologik asoslari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; - respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirish; - onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlari; - mustaqil ravishda o'quv, ilmiy adabiyot bilan ishlash; - bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirish; - bolalarda kasalliklari dalillarga asoslangan tekshirish rejasini tuzish; - bemor bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishi; - maxsus tekshirishga yuborish ko'rsatmalarni aniqlash; - laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilish; - bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini, o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni; - asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash; - bola organizmidagi shoshilinch xolatda asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash; - tibbiy xujjatlarni yuritish asoslari haqida bilishi va ulardan foydalana olishi; - mustaqil ravishda anamnez yigish;

	<ul style="list-style-type: none"> - bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini; - klinik (umumiy qon, peshob, najas) tahlili, biokimyo va immunologik taxlillarni interpretatsiyasi; - pediatriyada funksional va instrumental tekshirish usullari (elektrokardiografiya, exokardiografiya, KIG, rentgengografiya, pikfloumetriya, spiroografiya, KT, MSKT, pnevmotaxometriya, farmakologik va funksional sinamalar) interpretatsiyasi; - shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, xamda o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni; - asoratlarni e'tiborga olgan xolda shoshilinch davolash, birinchi yordam ko'rsatish kabi malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.
Ta'lim berish usullari	amaliy mashg'ulotlar
Ta'minot	videofil'mlar, mul'timediyali va o'qituvchi komp'yuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rashdan foydalaniladi; mustaqil ishi, individual prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar.

O'qitish natijalari:

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

- erta yoshdagi bolalarni, maktabgacha va maktab yoshdagi bolalarni ximoyasi;
- bola xuquqlari. Bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya;
- har-xil yoshdagi bolalarda ijtimoiy muammolarni aniqlash va yechimi topish;
- bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni parvarishdan cheklanishi aniqlash va ta'siri o'rganish;
- aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va ruhiy profilaktika qilish;
- bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va ayovsiz murojaat belgilari aniqlash;
- bolalar dispanser nazoratini tashkillashtirish;
- sog'lom bolani jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini baholash;
- sog'lom bolalar va o'smirlarning ota-onasi bilan ishlash ;
- xavf guruxiga kiruvchi bolarni aniqlash va profilaktika ishlarini olib borish;
- o'smir yoshdagi bolalarda uchraydigan muammolarni;
- bola organizmiga zararli odatlarni ta'sirini o'rganadilar.

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

- erta yoshdagi bolalarni, maktabgacha va maktab yoshdagi bolalarni rivojlanishi xususiyatlari;
- bola xuquqlari, bolalar xuquqlari to'g'risidagi konvensiya xaqida tasavvurga ega bo'lish va uni qo'llash;
- har-xil yoshdagi bolalarni ijtimoiy muammolarini aniqlash va malakaviy yordam ko'rsatish;
- bolalarga nisbatan zo'ravonlikni va bolalar bilan ayovsiz murojaat qilish va ularni parvarishdan cheklanishi aniqlash va ta'siri o'rganish;
- aloxida parvarishga muxtoj bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish va ruhiy profilaktika qilish;
- bolalarni ko'rikdan o'tkazish;

- bolalar dispanser nazoratini tashkillashtirish;
- sog'lom bolani jismoniy va asab-ruhiy rivojlanishini baholash;
- sog'lom bolalar va o'smirlarning ota-onasi bilan ishlash o'rgatishdan iboratdir.
- individual va biologik salomatlikni baholashning integral usullarini bilish;
- anti-stress dasturlarini tuzish;
- notiklik san'atini egallash va uni hayotga tadbiq qilish;
- individual sog'lomlashtirish dasturlarini amalga oshirish;
- ilmiy jurnallarda va internetda ma'lumotni izlash, dalillarga asoslangan tibbiyot metodologiyasidan foydalangan holda, ularni ilmiy va amaliy faoliyatda qo'llaydi.